

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**Рўйхатга олиниди
№МД-ХР
20/16 йил**

**Ўзбекистон Республикаси Олий ва
ўрга маҳсус таълим вазирлигининг
20 йил “Б” тасдиқланган
2016 соли тубуриги билан
тасдиқланган.**

“Иктисолидёт (тармоклар ва соҳалар бўйича)”

**иёлчалиши бўйича олий таълим миассасалари педагог кадрларини
кайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури**

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЛЬИМ ВАЗИРЛИГИ

ОЛИЙ ТАЛЬИМ ТИЗИМИ ПЕДАГОГ ВА РАХБАР КАДРЛАРИНИ ҚАЙТА
ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАННИНГ МАЛАКАСНИ ОШИРИШИ ТАШКИЛ
ЭТИШ БОШИЛМИЙ - МЕТОДИК МАРКАЗИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИКТИСОДИЁТ УНИВЕРСИТЕТИ ХУЗУРИДАГИ
ПЕДАГОГ КАДРЛАРИНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАННИНГ
МАЛАКАСНИ ОШИРИШ ГАРМОҚ МАРКАЗИ

*Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўкув дастуруни Олий ва ўрта
махсус, касб-хунар таълимни йўнанишилари бўйича ўкув-усубий бирлашималар
факультетини Муоффигчаликтирувчи кенгашининг
2016 йил 26. № 17/М даги А-сонни байномаси билан
мавқулланган.*

Тузувчилар:

“Олий таълимнинг норматив хукукий асослари”
модули: с.ф.д., проф. И.Эргашев, ю.ф.и., доц.
В.Топилиев.

“Илгор таълим технологиялари на педагогик маҳорат”
модули: н.ф.д., профессор Н.А.Муслимов, п.ф.и.
М.Т.Мирсолисев, о.ф.и., доц. М.Усмановса, А.Исензода.

“Таълим жараёнларида ахборот-коммуникация
технологияларини кўйиладиган таълим” модули: ф.м.ф.и., доцент Д.Иргашева, катта ўқитувчи
Х.Холимедов, ф.-м.ф.и., доцент Д.Иргашева, катта ўқитувчи
В.Хамидов.

“Амалий хорижий тил” модули: ўзбекистондаги
британия Кенгашининг етакчи мутахассислари, катта
ўқитувчи У.Гиссова.

“Тизимли таҳлил ва қарор кабул килиш асослари”
модули: с.ф.д., профессор С.Жўраев, ис.ф.и. Х.М.Алимов.
Махсус фанлар бўйича: Хорижий эксперт Гемма
Масахико (Япония).

Ишчи гурӯҳ: и.ф.д., профессор Т.И.Илодов, и.ф.д.,

профессор Т.С.расулов.

Таърихчилар:

Хорижий эксперт: М.Алхутоев – Халқаро Вестминстер
университети доктори PhD,
Б.Г.Салимов – ЎзГУУ, “Саноат инженери” кафедраси
профессори, и.ф.д.

Ўкув дастури Тошкент давлат инженерияси Университети Кенгашининг қарори билан
тасликка тавсия килинган (2016 йил лонг –сонни басшома).

Кириш

Дастур Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил
12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта
тайёрлаш ва малакасни ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-
тадибирлари тўғрисида” ги ГФ-4732-сон Фармонидаги устувор йўналишлар
мазмунидан келиб чиккан холда тузишган бўлиб, у замонавий таъблар асосида
қайта тайёрлаш ва малака ошириш жараёнларининг мазмунини
такомиллаштириш хамда олий таълим муассасалари педагогик кадрларининг
касбий компетентлигини мунгозам ошириб боришни максад қилиди.

Дастур мазмунни олий таълим норматив-хукукий асослари ва
конуничлик нормалари, илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат,
таълим жараёнларида ахборот-коммуникация технологияларини кўйлаш, амалий
хорижий тил, тизимили таҳлил ва қарор кабул килиш асослари, маҳсус фанлар
негизида илмий ва амалий таджикотлар, технологик тараққиёт ва ўкув
жараёнини ташкил этишининг замонавий услублари бўйича сўнги ютуклар,
педагогнинг касбий компетентлиги ва креативлиги, глобал Интернет тармоғи,
мультимедиа тизимлари ва масофадан ўқитиш усувларини ўзлаштириш бўйича
бўлим, кўникма ва малакаларини шакллантиришни назарда туғади.

Дастур доирасида берилгатган мавзулар таълим соҳаси бўйича педагог
кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасни ошириш мазмунни, сифати ва уларнинг
тайёрларигига кўйиладиган умумий малака таъблари ва ўкув режалари асосида
шакллантирилган бўлиб, бу орқали олий таълим муассасалари педагог
кадрларининг соҳага оид замонавий таълим ва инновация технологиялари, ингор
хорижий таъриблардан самарали фойдаланиши, ахборот-коммуникация
технологияларини ўкув жараёнинга кенг тағбик этиш, чет тиyllарини интенсив
ўзлаштириш даражасини ошириш хисобига уларнинг касб маҳоратини, илмий
фаолиятини мунгозам юксалтириш, олий таълим муассасаларида ўкув-тарбия
жараёнларини ташкил этиш ва бошқаришини таҳкил килиш, шунингдек,
педагогик вазиятларда оптималь карорлар кабул килиш билан боллиқ
компетенцияларга эга бўлишлари таъминланади.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўнишининг ўзига хос хусусиятлари
хамда долзарб масалаларидан келиб чиккан холда дастурда тингловчиларнинг
маҳсус фанлар доирасидаги билим, кўнинма, малака хамда компетенцияларига
кўйиладиган таъблар такомиллаштирилиши мумкин.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўкув дастури кўйидаги
модуллар мазмунини ўз ичига камраб олади:

I. Олий таълим норматив хукукий асослари

1.1.Ўзбекистон Республикаси Президентининг асослари
таълим-тарбия масалаларни.

II. Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

2.1.Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетентлек.
2.2.Иктисолий фанларни ўқитишида замонавий таълим технологияларни.

III. Тәзілм жарапнанда ахборот-коммуникация технологияларини күлдеш

3.1. Электрон педагогика ассослари ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойихалаш.

3.2. Иктиисодиёт соҳасида замонавий ахборот-коммуникация технологиялари.

IV. Амалий хорижий тил

4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишининг интенсивн усуллари.

V. Тизимли таҳлил ва карор кабул килиш ассослари

5.1. Олий тәзілм жарапнанни бошқариша тизимли таҳлил ва карор кабул килиши технологиялари.

5.2. Иктиисодиёт соҳасида тизимли таҳлил ассослари.

VI. Максус фанлар

6.1. Макроиктисидий сиёсат ва баркарор иктиисодий ўсиш стратегиялари.

6.2. Амалий эконометрика.

6.3. Иктиисодиёттинг инновацион тарзакиёти.

VII. Педагогик амалиёт

VIII. Малакавий аттестация

Курснинг мақсади ва вазифалари

Олий тәзілм мұрасалары педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг **мақсады** педагог кадрларнинг үкүв-тарбияний жарапнандағы өнексек илмий-методик дараражада таъминлашшари учун зарур бўладиган касбий бўйлим, кўнинма ва малакаларни мунтазам янгилаш, малака таъблаблари, ўкув режа ва дастурлари асосида уларнинг касбий компетентитиги ва педагогик махоратини доимий ривожланышини таъминлашдан иборат.

Курснинг вазифаларига куйилдигилар киради:

- “Иктиисодиёт (тармоклар ва соҳалар бўйича)” йўналишида педагог кадрларнинг касбий ойлар, кўнинма, малакаларини узлуксиз янгилаш ва ривожлантириш;

- педагог кадрлар томонидан замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва хорижий тилларни самарали ўзлаштирилишини таъминлаш;

- максус фанлар соҳасидаги ўқитишнинг инновацион технологиялари ва шигор хорижий таърибаларни ўзлаштириш;

- “Иктиисодиёт (тармоклар ва соҳалар бўйича)” йўналишида ўкув жарапнанни фан ва ишлар чиқариш билан самарали интеграциясини таъминлашта каратилган фаолиятни ташкил этиш.

Курс якунида тингловчиларнинг билим, кўнинма ва малакаларига

Кўйиладиган таъблар:

“Олий тәзілмнинг норматив ҳукукий ассослари”, “Илгор тәзимли технологиялари ва педагогик махорат”, “Таълим жарапнанда ахборот-коммуникация технологияларини кўллаш”, “Амалий хорижий тил”, “Тизимли таҳлил ва карор кабул килиш ассослари” модуллари бўйича тингловчиларнинг билим, кўнинма ва малакаларига куйиладиган талабалар тегишли таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмуни, сифати ва уларнинг тайёргарлиги хамда компетентлигига кўйиладиган умумий малака таъблари билан белгланади.

Максус фанлар бўйича тингловчилар куйидаги янги билим, кўнинма, малака хамда компетенцияларга эта бўлишлари таълаб этилади:

Тингловчи:

- макроиктисидий сиёсат ва баркарор иктиисодий ўсиш стратегияларининг илмий-амалий ассосларини;
- эконометрик усуслар ва моделлар турларини, жумладан, тизимли дастурлаш пакетларини;
- баркарор иктиисодий ўсиш индикаторларини прогнозлаш усувлари ва моделларини;
- иктиисодиёттинг инновацион тарзакиётининг илмий-амалий ассосларини билиши керак.

Тингловчи:

- макроиктисидий индикаторларни прогнозлаш;
- эконометрик моделлар ёрдамида баркарор иктиисодий ўсиш омилларини аникаш;
- миллый иктиисодиёттинг амал килиши ва инновацион тарзакиёти конуннятларини билишга таяниб иктиисодий жарапнандарни таҳлил килиш ва хуоса чиқариш;
- макроиктисидий кўрсаткичлар асосида иктиисодий жарапнандарни ўзгаришларни таҳлил килиш орқали такомиллаштириш бўйича мустакил қарорлар кабул килиш каби кўнинмаларига эга бўлиши лозим.

Тингловчи:

- иктиисодиёт жарапнандарни таҳлил килишида иктиисодий конунлар, илмий тушунчаларни (категорияларни) ечимлар кабул килишда ишлатиш;
- иктиисодиёт жарапнандарни амалий эконометрик таҳлил килиш;
- инновацион ривожланиши жарапнандарни тадқик килишида эконометрик моделлар тизимида фойдаланиш;
- иктиисодий кўрсаткичларни прогнозлашда маҳсус компьютер дастурларидан фойдаланишга оид малакаларига эга бўлиши зарур.

Тингловчи:

- жаҳондаги ижтимоий-иктиисодий жарапнандарни чукур таҳлил этиш ва олинган худосаларни кенг жамоатчиларка тушунтириб бериш хамда икисодиёт

- соҳасида тайёрлаштган мутахассисларни ўқитиш жаҳаёнига назария ва амалиётнинг узвий боғликларни таъминлаши;
- макроинтисидий курсатчиларни тизимили равишда таҳтил килиш ва уларни кенг жамоатчиликка туруштириш;
- эконометрик таҳтиллар асосида тармоқлар ва корхоналарнинг ривожланиши дастурларини иштаб чиқиши;
- тузилган эконометрик моделларни тармоқлар ва корхоналар фоаолиятига кўллай олиши;
- тизимли таҳтил асосида оптимал бошкарув карорларини кабул килиши;
- тармоқлар ва корхоналар иктисадий ривожланиши сценарийларини ишлаб чиқиши ва ўллаш;
- реал сектор тармоқларни ва корхоналарнинг фоаолиятини таҳлил килиш ва уларни ривожлантириш бўйича карорлар кабул килиш, импорт ўрнини босуучи ва экспортга йўналитирилган маҳсулот иштаб чиқарувчи корхоналарни давлат томонидан кўллаб-кувватлаш бўйича дастурлар иштаб чиқиши, корхоналарни инновацион ва стратегик ривожлантириш сценарийларини иштаб чиқиши комплекенчийсига эта бўлиши зарур.

Курс хажми

Қайта тайёрлаш ва малака ошириши курси 288 соатни ташкил этади. Ўқув юкламаси хафтасига 36 соат этиб белгиланган. Қайта тайёрлаш ва малака ошириши йўналиши бўйича тайлим дастурларини тўлиқ ўзлаштирган ва Аттестациядан муваффакияти ўтган курс тингловчиларига Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 иондаги ПФ-4732-сон Фармони 3-чиловаси билан тасдиқланган давлат намунасидағи малака аттестати берилади.

«Иктисолидёт» йўналиши бўйича қайта тайёрлаш ва малака ошириши курсининг ўқув модулари ва уларнинг мазмуни

1. Олий тайлимнинг норматив хуқукий асослари

1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг масалалари.

Исон онг ва тафаккурларни янгилашининг мухим омили сифатида. Глобаллашув ва ижтимоий-маънавий хаёддаги ўзгаришлар тенденцияси ва истиблоллари. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон хаёт пировард масадимиз”, “Юксак мъявният – енгилмас куچ, ўзбекистон мустакилликка эришиш остонасида”, “Мамлакатни модернизация килиш ва иктисадийтимизни баркарор ривожланишиш йўлида”, “Ваганимизнинг босқичма-босқич ва баркарор ривожланишини таъминлаш – бизнинг олий масадимиз”, “Демократик исплоҳотларни янада чукурлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш- мамлакатимиз тараққиетининг асосий мезонидир”, “Она юртимиз бахти икболи ва буюк кеплажаги йўлида хизмат килиш – энг олий

- саодатдир” ва бошқа асрларида жамият ривожи ва таълим-тарбия масалаларининг ёритилиши.
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистонни ижтимоий-иктисадий ривожлантиришининг устувор йўналишларига бағишланган маърузаларида тайлим ва кадрлар тайёрлаш тизимини модернизациялаш билан боғлиқ вазифаларнинг белгиланиши.

1.2. Тайлим-тарбия жарабайларини ташкил этишининг конунчлик нормалари.

Норматив-хуқукий хужжатлар тушунчasi ва турлari. Норматив-хуқукий хужжатларни ишлаб чиқни ва амалга киритиш тартиби. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. “Тайлим тўғрисида”ги Конун. Кадрлар тайёрлаш милий дастури. Кафлар тайёрлаш милий дастурининг босқичлари ва асосий йўналишлари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 20 майдаги “Олий тайлим мутахассисларни тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-1533-сон Карори, 2012 йил 24 июлдан “Олий малакали илмий тайлим педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4456-сон Фармони, 2015 йил 12 июндаги “Олий тайлим мутахассисларни тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари таймирланашига ошириш тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4732-сон Фармони ва бошқалар.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 1998 йил 5 январдаги “Узлуксиз тайлим тизими учун давлат тайлим стандартларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш тўғрисида”ги 5-сон Карори, 1998 йил 5 январдаги “Узлуксиз тайлим тизимини дарсликлар ва ўқув адабиётари билан таъминлашни тақомиллаштириш тўғрисида”ги 4-сон Карори, 2001 йил 16 авгуустдаги “Олий тайлимнинг давлат тайлим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон Карори, 2006 йил 10 февралдаги “Олий тайлим мутахассисларни таъминлашни тақомиллаштириш чора-тадбирлари таймирланашига ошириш тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли Карори, 2015 йил 10 январдаги “Олий тайлимнинг давлат тайлим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 20-сон Карори, 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий тайлим мутахассисларни педагог кадрларини қайта тайёрлаша ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 343-сон Карори, 2015 йил 10 январдаги “Олий тайлим мутахассисларни таъминлаш тўғрисида”ги 2015 йил 16 сентябрдаги Низомни тасдиқлаш хусусидаги 20-сон Карори, 2012 йил 16 авгуустдаги 343-сон Карорига ўзларига ўзларни тасдиқлаш тўғрисида”ги 2015 йил 20 августдаги “Олий тайлим мутахассисларни таъминлаш тўғрисида”ги 242-сон Карори ва бошқалар.

Давлат тайлим стандартлари, ўқув режкалари ва фан дастурлари тушунчasi ва уларга кўйиладиган талаблар. “Олий тайлим мутахассисларида тапабалар билимини назорат килиш ва баҳолашнинг рейтинг тизими тўғрисида”ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий тайлим мутахассисларни таълим-тарбия

малакавий амалиёти тўғрисида” ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим мұассасалари битирувчиларининг яқуний давлат атtestацияси тўғрисида” ги Низом. Олий таълим мұассасаларида мұстакил таълимни ташкил этиш тартиби тўғрисида” ги Низом. “Магистратура тўғрисида” ги Низом. “Очиқ лекцияларни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида” ги Низом ва бошқа мөбъерий хужжатлар. Мөбъерий-хукукӣ хужжатлар бўйича хорижий тажриба.

II. Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

2.1. Иновациян таълим технологиялари ва педагогик компетентлик.

Олий таълим тизимини модернизациялашининг устувор йўнанишлари. Иновациян таълим технологияларининг мөхияти, турлари ва назарий асослари, инновациян жараёнларнинг кечиш боскичлари. Педагогик технологиянинг таснифи, конунгиялари, тамойиллари ва мезонлари. Таълим-тарбия жараёнини технологиялаштириши асослари.

Олий таълим мұассасаларида ўкув жараёнини ташкил этишининг инновацион шакл, метод ва воситалари.

Шахсга йўналтирилган таълим технологияларининг мазмунни, йўналишлари. Таълим олувчиларнинг биллиш фаолигини ошириш ва мустакил таълим минни ташкил этиш асосидаги инновацион таълим технологиялари: амалий ўйинлар, муаммоли ўқитиши, интерфаол таълим, модули-кредит тизими, blended learning (аралаш ўқитиши), case study (кейс стади), масофали ўқитиши, маҳорат дарслари, вебинар технологиялари, ассисмент методларидан ўкув-тарбия жараёнида фойдаланиши. Ўкув лойихаларини ишлаб чикиш, портфолиоларни шакллантириши ва амалиётга табиқ этиши.

Педагог касбий компетентларининг тузилиши ва мазмунни. Педагогнинг психологияк, методик, информацион, креатив, инновацион компетентлери мазмун-мөхияти. Педагогик маҳорат асослари ва таркибий кисмлари. Ўқитувчининг коммуникатив компетентлиги, педагогик жараёнда мулокот услубларини тўри ташлаш ва улардан самарали фойдаланиши. Педагогик деонтология. Нутқ ташкил этиш ва туррухни оптимал бошқариш. Педагогик низоларни самарали хал ва шахсий такомиллаштириб бориши.

Креативлик – педагогик ижодкорликнинг асоси сифатида. Олий таълим педагог кадрларининг креатив потенциали тушунаси ва мөхияти. Педагогларда креатив компетентликни шакллантиришнинг зарурӣ шарт-шароитлари, моделлари. Касбий фаолиятга позитив-фаол мотивация ва педагог кадрларининг шаротида педагог кадрлар креатив имкониятларини баҳолаш мезони.

2.2. Иктисолий фанларни ўқитишида замонавий таълим технологиялари.

Иктисолий фанларни ташкил этишини замонавий таълим технологиялари оширишга нисбатан технологик ёндашувчининг зарурлиги. Замонавий педагогик технологиялардан фойдаланган холда таълим жараёнини ташкил этиши.

Иктисолий фанларни ўқитишида маълумотларни тарқиблаштириш, ўрганилаётган тушунчалар ўргасидаги алока ва алқадорликни ўргатишниң метод ва воситаларидан фойдаланиши. Иктисолий фанларни ўқитишида маълумотларни тахлил килиш, солишигирчи ва таккослашинг метод ва воситаларидан фойдаланиши. Иктисолий фанларни ўқитишида муаммони аниқлаш ва тахлил килиш. Иктисолий фанларни ўқитишида муаммо вазифаларини режалаштириш.

Иктисолий соҳасида кадрлар тайёрлаш тизимида хорижий мамлакатлар илғор тажрибалари. Замонавий ёндашувлар. Европа ягона таълим мухити (Болонья жараёни). Модули таълим мөхияти. Модули таълим тамойиллари. Модул блоколари.

Модули-кредит тизими мөхияти. ECTS кредитлари ECTSнинг асосий тамойиллари. ECTSнинг хусусиятлари. Кредитларни таксимлаш ва ECTS ўкув режаларига ўтиш методикаси.

Ривожланган Европа давлатлари (Германия, Англия), Осиё мамлакатлари (Япония, Жанубий Корея) ва Америка Кўшима Штатлари каби давлатларнинг ўкув, ўкув-услубий, илмий-тадқикот жараёнларини ташкил этиши ва амандга кўллаш бўйича тажрибаларни таълим тизимига табиқ этиши.

Кейс-стади технологияси мөхияти, унинг яратилиш тарихи. Кейс-стади технологиясини умимий тавсифи ва уни таълим жараёнинг табиқ этишининг дидактик ахамияти. Кейс-стади технологиясини таълим жараёнинг самарали табиқ этиш шартлари. Кейс-стади технологиясининг таркибий тузилмаси хамда ўзига хос дидактик хусусиятлари. Кейснار типологияси. Кейснар яратни яратни методикаси.

Ўкув жараёнининг норматив-хукукий асослари (таълим стандартлари, ўкув режа, фан дастури ва локал хуҗжатлар) бўйича хорижий тажрибалар ва уларнинг киёсий таҳтили.

III. Таълим жараёнинда ахборот-коммуникация технологияларини ўқиҳий, касбий ахборот майдонини лойихалаш.

Педагогик жараёнда ахборот-коммуникация ва интарактив технологияларидан фойдаланиши. Тальимирий Интернет ресурслари ва улардан ўкув жараёнчидаги фойдаланиши. Интарнет тармотининг асосий хизматлари. Zyouonet.uz ва бошқа таълим порталари ресурслари билан ишлаш. Интернег тармогида педагогларнинг, талабаларнинг электрон мулокот мухитида жамоа бўлиб ишлаш шакллари. Блог, форум ва тематик чатларни ташкил этиш усууллари. Педагогларнинг тармоқдаги хамкорлиги.

Педагогоннинг шахсий, касбий ахборот майдонини ташкил этиши. Электрон портфолио тушунчаси, таркиби, мазмунни ва имкониятлари. Ахборот технологиялари воситасида педагогнинг электрон портфолиосини шакллантириш. Moodle дастури асосида педагогик жараённи лойихалаштириш. Педагогик фаолиятга амалий дастурий воситалардан фойдаланиши, амалий дастурий воситалар ёрдамида электрон дарсликлар, тренажерлар, виртуал

лаборатория машгулотларини яратиш усуллари. Офис дастурларида электрон йўқув-методик материалларини яратиш усуллари (Microsoft Word, Excel, Power Point ва б.). Web 2.0/3.0 технологиялари ва уларнинг ёрдамида электрон дидактик материалларни яратиш ва ўкув-тарбия жараёнида кўллаш.

Педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалар химоясини таъминлаш. Аутентификацияла ёрдамида химоялан. Химояланаш воситалари.

3.2. Иктисолиёт соҳасида замонавий ахборот-коммуникация

технологиялари.

Замонавий ахборот-коммуникация технологияларнинг янги авлодлари ва улардан иктисолиёт соҳасида фойдаланиш. Ахборот тизимлари тушунчasi ва соҳаларида таснифланниши. Миллий иктисолиётнинг тармоқлари ва соҳаларида кўлланиладиган замонавий ахборот технологиялари. Иктисолиётнинг турли соҳаларида ахборот технологияларини амал килиш принциплари. Клиент-сервер технологияси, маҳсус мутахассисларнинг автоматаштирилган иш жойининг амал килиш технологияси. Ахборот тизимини амал килиши учун фойдаланиладиган техник ва амалий дастурлар пакети.

Электрон тижорат ва уни Узбекистонда ривожлантириш концепцияси. Электрон хукумат ва undan фойдаланиш йўналишлари. Интерактив хизматлар ва уларнинг турлари.

Банкпarda замонавий ахборот тизимлари. Бухгалтерия хисобидаги замонавий ахборот тизимлари. Маркетингда замонавий ахборот тизимлар. Статистик ахборот тизимларининг максади ва функциялари. Солик тизимида замонавий ахборот тизимлар. Миллий иктисолиёт объектларида замонавий ахборот тизимларининг амал килиш самардорлиги.

IV. Амалий хорижий тил

4.1. Амалий хорижий тилин ўрганишининг интенсив усуллари.

Хорижий тилин ўқитиш ва ўрганишдаги испоҳотлар. Тил бўйича Европа стандарти ва унинг тақиини. Тил алока (коммуникация) воситаси сифатида ва тилга оид билим ва кўнинкамаларни шакллантириш усуллари. Тилни ўрганишида муваффакиятга эришини шарт-шароитлари: касбий интерактив мулоқот мухити, мулоқот клубларини ташкил этиш, ўзининг тип кўнинкамалари дарраҳасини баҳолаш ва башк. Хорижий тилни ўрганишида грамматиканинг аҳамияти (грамматика ва лексика-B1-B2 оралиғида). Тил ўрганишида ўқитувчи ва ўрганувчиларни роли. Тил ўрганиши учун зарур ўкув-аудио, методик ва онлайн ресурслар. Тили ўрганилайтган мамлакат маданийтини билишининг аҳамияти. Маданиятларро мулоқот компетенцияси (ўзбек ва хорижий тилда сўзланувчи халқлар маданийти, урф-одатлари, антваналари хакида чёт тилида гапира олиши).

Мулоқот мавзулари: кунданлик хаётта оид (шахсий мальумот, оила хакида маълумот, бўш вакти ўтказиш ва хокказо) ижтимоий хаётта доир, таълимга ва касбга йўнантирилган мавзулар.

Мутахассисликка оид матнларни ўкиш, уларни тушуна олиш, оғзаки баён эта олиш, ўз фани бўйича ўкув жараёнини ташкил этишда соҳага оид хорижий тилдаги атамалардан фойдаланиш.

V. Тизими таҳлил ва қарор кабул килиши асослари

5.1. Олий таълим жараёнини бошқариша тизими таҳлил ва қарор кабул килиши технологиялари.

Тизими таҳлил тушунчasi. Тизим ва тизимлар назарияси. Тизими методология ва тизими ёндашув. Тизимлар классификацияси. Тизим структураси. Тизими таҳлилинг максади ва вазифалари. Тизими таҳлилдан педагогик фаолиятда фойдаланиш техники. Педагогик тизим ва унинг тузулиши. Педагогик вазиятларнинг тизими таҳлилини амалга ошириш. Тизими таҳлилини амалга ошириш моделлари. Тизими таҳлил натижаларини манба шаклига келтириш технологияси.

Тизими таҳлил тушунчasi ва унинг асосий вазифалари. Қарор турлари ва уни кабул килиш усули. Қарорларни тайёрлашга кўйиладиган талаблар. Қарор килиш усули. Қарорларни тайёрлаш технологияси. Қарор кабул килиш жараёни ва педагогвариантларини тайёрлаш технологияси. Қарор кабул килиш жараёнига таъсир кўрсатувчи асосий омиллар.

Педагогик жараёнини бошқариша қарорлар (тезкор, тактик ва б.).

Қарорлар натижаларини баҳолашниң экспертиза ва прогностик методлари. Қарорлар самардорлоригини баҳолаш мезонари. Қабул килинган қарорлар ижросини таъминлаш механизми.

5.2. Иктисолиёт соҳасида тизими таҳлил асослари.

Иктисолиётнинг яхлит тизим сифатидаги хусусияти ва уни тизими таҳлил килиш методологияси. Тизими таҳлил асосида олинган натижка ва хуносаларни шимий асослаб, оптималь қарор кабул килиш. Иктисолиёт соҳаларига мос обьектларда тизими таҳлил олиб бориш. Иктисолиёт соҳасида тизими таҳлил натижасидаги қарор кабул килишда моделлаштириш усуспаридан фойдаланиш.

Тизими таҳлил обьектларни бўлакларга ажратиб, уларни ечишда самарали усуспарни кўллаш. Тизими таҳлил натижасида олинган натижаларни оптимальлаштириш. Иктисолиётга оид мураккаб тизимларни моделлаштириш ва лойиҳалаштириш. Тизими тузиљмага эга бўлган иктисолиёт тизимларни бошқариш. Ўз касбий фаолиятни тизими бошқариш. Иктисолиёт тизим элементлари хисобланувчи бўлакларни интеграция килиш ва хар кандай яхлитни дифференциация килиш. Иктисолиёт тизим тараққиётини, унинг ривожланиш тенденцияларини прогноз килиш.

VI. Махсус фаннлар

6.1. Макроиктисолиёт стратегиялари.

Макроиктисолиёт сиёсат ва баркарор иктисолиёт ўшишга оид илмий карашларнинг замонавий талкини. Иктисолиёт ривожланиш цикллари ва уларга

оид илмий карашлар. Иктисодий ўсишининг умумий тавсифи ва неокейнса модельлари. Е.Домар ва Р.Харрод модельлари. Иктисодий ўсишининг неокласик модельлари. Р.Солоу модельда капиталнинг чиқиб кетиши ахоли сони ўсишинг баркарор мувозанат ва иктисодий ўсишга тасвири. Технологик тараккётнинг иктисодий ўсишга тасвири. Иктисодий ўсишининг Ж.Милл ва А. Льюис моделлари.

Ялпли талаб, ялпли таклиф ва раковат, истеммол, жамгарма ва инвестициялар. Иктисодиёттинг циклопијиги, бандлик ва ишсизлик. Пул-кредит ва валюта тизимиининг бозор иктисодиётдаги роли. IS – LM модельда бюджет-солик ва пул кредит сийасати.

Ўзбекистонда миллий валютани мустаҳкамлаш сийасатининг амалга оширилиши. Халқаро молия институтларининг иктисодиётни ривожлантаришидаги роли. Монополияга карши сиёсат ва ракобат муҳитини ривожлантариш. Хусусий мулкчиликнинг институционал механизмларини тақомилаштириш. Худудлар ривожланишининг стратегик йўналишишари. Баркарор иктисодий ўсиш стратегияси ва уни модельштириш. Баркарор иктисодий ўсиш стратегиясини таъминлашнинг ички ва ташки омилилари.

Президентимиз И.А.Каримов асарлари ва мазрузаларида макроиктисодий сийесат ва баркарор иктисодий ўсиш стратегияларига оид масалаларнинг тақини. Бозор иктисодиётига ўтиш даври ва унинг Ўзбекистондан хусусиятлари. Бозор иктисодиётни ўтишнинг миллий моделилари, иктисодий ислоҳотлариниң босқичлари ва иктисодиётни эркинлаштиришнинг асосий йўналишишари. Ўзбекистонда инвестициян фаолиятни молиявий таъминлаш.

6.2. Амалий эконометрика.

Эконометрик модельштириш асослари. Эконометрик модельлардаги ўзгарувчилар. Эконометрик тенгламалар тизими. Эндоген ва экзоген омилилар. Эконометрик модельларни тузишга бўлган талаблар.

Ковариация коэффициенти ва уни хисоблаш усули. Корреляция коэффициентини хисоблаш усули ва ўзгариш интерваллари. Корреляция коэффициентини ахамиятини Стълонент мезони бўйича баҳолаш. Регрессия чизиклини ва чизиклиз кўп омилии регрессион боғланишлар. Эластиклик коэффициентларини хисоблаш.

Эконометрик модельларни баҳолаш. Автокорреляцияни пайдо бўлиши сабаблари ва бартараф этиш йўллари.

Вактили катор тузилиши: чиклик компонента, мавсумий компонента ва колдик компонента. Аддитив ва мультиплікатив модельлар. Вактили каторларни текислаш усуллари: ўргача сирғалдувчилар, аддитив ўргачалар, экспоненциал текислаш.

Тенгламалар тизими кўринишидаги эконометрик модель. Тенгламалар тизими параметрларини бавосигта ва умулаштирилган “энг кичик квадратлар усули” ёрдамида хисоблаш услубиёти.

Ишлаб чикариш функциялари. Кобба-Дуглас функцияси. Ишлаб чикариш функцияси характеристикалари.

Иктисодий кўрсаткичларни прогнозлаша эконометрик модельлардан фойдаланиш. Протнозлаш функциялари. Протнозлаш усуллари: эксперт баҳолаш, экстраполяция, тренд, имитацион, сценарий. Эконометрик тенгламалар тизими ёрдамида прогнозлаш усули.

Эконометрик модельлардан педагогларнинг илмий-таджикот ишларида кўллашнинг амалий жиҳатлари.

6.3. Иктисодиёттинг инновацион тараккётиги.

Инновациян ривожланишининг моҳияти, асосий тушунчалар ва бошқариш механизми. Инновациян жараён модельлари ва конуниятлар. Илмий техника тараккётини бошқаришининг хукукий асослари ва давлат сиёсати. Ўзбекистонинг миллий инновацион тизими. Инновациян капитал, интеллектуал мулкни шакллантириш, унинг хукукий муҳофазаси, химоянни таъминлаш ва бошқариш. Илмий қашниётлар, интигорлар ва патентлар ва патент ахборолгарини излаш, саноат намуналари, бренд ва селекция ютуклари инновациян ривожланиши объекти сифатида. Инновацион ривожланишида ахборот – коммуникацион технологияларнинг ўрни. Корхоналарда инновациян фаолиятни бошқариш. Инновацион лойихаларни молиялаштириш тизими. Инновациян соҳада кадрларни бошқариш механизми. Инновациян лойихалар иктисадий самарадорлигини баҳолаш. Халқаро мисқесда инновацион технологияларни трансфер килиш. Замонавий инновацион стратегиялар ва инновациялар маркетинги.

VII. Педагтик амалиёт

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларida педагогик амалиёт очик маърузалар ва амалий машгулотлар ўтказиш, ўтилган дарсларнинг муҳокама килиниши ва танқидий таҳлил этилишига асосланган холда амалга оширилади.

Педагтик амалиёт кайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишлари ва мутахассисликларининг ўзига хослигидан келиб чиккан холда олий таълим мусассасагарининг тегиши профиль кафедраларда ташкил этилади.

Амалий машгулотларни ташкил этиш бўйича курсатма ва тавсиялар

Амалий машгулотларда тингловчичлар ўкув модуллари доирасидағи ижодий топшириклир, кейслар, ўкув лойихалари, технологик жараёнлар билан ботгик вазиятили масалалар асосида амалий ишларни бажарадилар.

Амалий машгулотлар замонавий таълим услублари ва инновацион технологияларга асосланган холда ўтказилади. Бундан ташкири, мустакил холда ўкув ва илмий адабётлардан, электрон ресурслардан, тарқатма материаллардан фойдаланиш тавсия этилади.

Мустакил таълим соатларни ташкил этишининг шакни ва мазмунни

Мустакил таълим тегишли ўкув модули бўйича ишлаб чиқилган топшириклар асосида ташкил этилади ва унинг натижасида тингловчилар битирув

ишини тайёрлайди.

Битирув иши талаблари доирасида хар бир тингловчи ўзи дарс берәётган фани буйча электрон ўкув модулларининг тақдимотини тайёрлайди.

Электрон ўкув модулларининг тақдимоти күйидаги таркибий киёмлардан иборат бўлади:

кенслар банки;

мавзулар бўйича тақдимотлар;

бонка материаллар (фанин ўзлаштиришга ёрдам берувчи кўшимча материаллар: электрон таълим ресурслари, маъруза матни, глюссарий, тест, кроссворд ва бошк.)

Электрон ўкув модулларини тайёрлашда кўйидагиларга алоҳида эътибор берилади:

-тавсия килингандан адабиётларни ўрганиш ва таҳлил этиши;

-соҳа тараққиётининг устивор ўйналишлари ва вазифаларини ёритиш;

-муҳахассислик фаннаридаги инновациялардан хамда илғор хорижий тажрибалардан фойдаланиш.

Шунингдек, мустақил таълим жараённида тингловчи касбий фаолияти натижаларини ва талабалар учун яратилган ўкув-методик ресурсларини “Электрон потрфолио” тизимига киритинга лозим.

Дастурнинг ахборот-методик таъминоти

Модулларни ўқитиш жараённида ишлаб чиқилган ўкув-методик материаллар, тегишли соҳа бўйича илмий журналлар, Интернет ресурслари, мультимедиа маҳсулотлари ва бошка электрон ва котоз вариандаги манбаалардан фойдаланинади.

Адабиётлар:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарлари

1. И.А.Каримов. Озод ва обод Ватан эркин ва фаронон хаёт нирорад мақсадимиз, 8-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2000.

2. И.А.Каримов. Ватан равнаки учун хар биримиз мавзумиз, 9-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2001.

3. И.А.Каримов. Ўксас маънавият-енгилмас куч. Т.: “Марнавият”. – Т.: 2008. -176 б.

4. И.А.Каримов. Ўзбекистон мустакилликка эришиш остонасида. – Т.: “Ўзбекистон”. 2011. -440 б.

5. И.А.Каримов. Она юртимиз баҳту икбали ва булоқ келәкаги ўйлида хизмат килиш – энг олий саодатдир. “Ўзбекистон”, 2015. – 302 б.

6. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Мамлакатимизни 2015-йилда ижтимоий-иктисодий ривожлантириш якунлари ва 2016-йилга мўлжалланган иктисолий дастурнинг Энг муҳим устувор ўйналишларига багчашланган Вазирлар Махкамасининг 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагоги кадрларини кайта тайёрлаш мажлисиндаги маъруzasи // Халқ сўзи газетаси, 2016 йил, 16 январ.

II. Норматив-хукукий хужжатлар

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2014.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Гаълим – тарбия ва кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан ислоҳ килиш, барқамол авлодни вояга ётказиши тўғрисида”ги 1997 йил 6 октябрдаги №1869-сонли Фармони.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “Узлуксиз таълим тизими Учун давлат таълим стандартларини ишлаб чикиш ва жорий этиши тўғрисида”ги 1998 йил 5 январдаги 5-сонли Каори.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “Узлуксиз таълим тизимини дарслеклар ва ўкув адабиётлари билан таъминлаштириш тўғрисида”ги 1998 йил 5 январдаги 4-сонли Каори.

5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 2001 йил 16 августдаги 343 -сонли Каори.

6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “Олий ўкув юртлари талабаларига стипендиялар тўлаш тарбиёни ва майдорлари тўғрисида”ги 2001 йил 17 августдаги 344 -сонли Каори.

7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2004 йил 1 мартағи “Подавлат таълим муассасалари фаолиятни лицензиялаш тартиби туғрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўғрисида”ги 10 февралдаги 100-сонли Каори.

8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “Олий таълим муассасасига педагогларни танлов асосида ишга кабул килиш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўғрисида”ги 2006 йил 10 февралдаги 20-сонли Каори.

9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2006 йил 16-юнириши тизимини янада тақомиллаштириш тўғрисида”ги 25-сонли Каори.

10. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “Олий таълим муассасалари талабалари ўқишини кўчириш, кайта тиклаш ва ўқишидан четлаштириш тартиби туғрисида”ги Низом тасдиқлаш хусусидаги 2010 йил 18 июнданаги 118-сонли Каори.

11. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Таълим муассасаларининг битирувчиларни тадбиркорлик фаолиятига жалб этиши борасидаги кўшимча чора-тадбирлар туғрисида”ги 2010 йил 28 июнаги 4232-сонли Фармони.

12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юкори малакали чора-тадбирлар туғрисида”ги 2011 йил 20 майдаги 1533-сонли Каори.

13. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада тақомиллаштириш тўғрисида”ги 2012 йил 24 июнаги 4456-сонли Фармони.

14. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагоги кадрларини кайта тайёрлаш мажлисиндаги маъруzasи // Халқ сўзи газетаси, 2016 йил, 16 январ.

- ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чоратадири тўрисида”ги 278-сонли Каори.
15. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “ўриндошлиқ асосида хамда бир неча касбда ва лавозимда ишлаш тартиби тўгрисида”ги Низоми 2012 йил 18 октябрдаги 297-сонли Каори.
16. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “Олий ўкув юртидан кейинги таълим хамда олий малакали илмий ва илмий педагогик кадрларни тайёрлаш агтестациядан ўтказиш тизимини такомиллаштириш чора тадбирлари тўгрисида”ги 2012 йил 28 декабрдаги 365-сонли Каори.
17. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2012 йил 29 декабрдаги “Республика олий таълим муассасалари рейтингини баҳолаш тизимини жорий этиш тўгрисида”ги 371-сон Каори.
18. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Махкамасининг “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўгрисида” 2001 йил 16 августарга 343-сон карорига ўзгартириши ва кўшимчалар киритиш хакида”ги 3-сонли Каори.
19. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2015 йил 2 мартағи “Магистратура тўгрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўгрисида 36-сонли Каори.
20. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-гадбрлари тўгрисида”ги 4732-сон Фармони.
21. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2015 йил 20 августарги “Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларини кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш ташкил этиш чора тадбирлари тўгрисида”ги 242-сонли Каори.

Ш. Махсус адабиётлар

1. Азизходжаева Н.Н. Педагогик технологиялар ва педагогик маҳорат. – Т.: Молия, 2003. – 192 б.
2. Арипов М. Интернет ва электрон почта асослари.- Т.; 2000. – 218 б.
3. Исмаилов А.А., Жалалов Ж.Ж., Саттаров Г.К. Ирагимходжаев И.И. Инглиз тили амалий курсидан ўкув услубий мажмua. Basic User/ Breakthrough Level A1/-T.: 2011. – 182 б.
4. Ишмухамедов Р., Аблукодиров А., Пардаев А. Таълимда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий тавсиялар). – Т.: “Испельдод” жамғармаси, 2008. – 180 б.
5. Ишмухамедов Р., Аблукодиров А., Пардаев А. Таърида инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий тавсиялар). – Т.: “Испельдод” жамғармаси, 2009. – 160 б.
6. Саттаров Э., Алимов Х. Башкарув мулоқоти. – Т.: “Академия”, 2003. – 70 б.
7. Махмудов И.И. Башкарув психологияси. – Т.: 2006. – 230 б.
8. Махмудов И.И. Башкарув професионализми: психологияк таҳдил. – Т.: “Академия”, 2011. – 154 б.

9. Ўлмасов А., Вахобов А.В. Иктисолидёт назарияси. Дарслик. – Т.: «Шарқ», 2013. – 480 бет.
10. Жўраев Т.Г., Токибоева Д. “Иктисолидёт назарияси”. Дарслик. – Т.: “Фан ва технологиялар”, 2014. – 420 бет.
11. Вахобов А.В., Расулов Т.С. Валота муносабатларининг назарий асослари. Ўкув кўлланма. – Т.: “Фан ва технологиялар”, 2013. – 380 бет.
12. Абдулаев О.М., Ходиев БЮ, Ишназаров А.И. Эконометрика. Учбник. – Т.: Fan va texnologiya 2007. – 612 с.
13. Tay Vaughan. Multimedia: Making it Work. - USA: McGraw-Hill/Osborne Media, 2016.
14. Paul J. Ossenbruggen. Fundamental Principles of Systems Analysis and Decision-Making. 1 edition.- USA: Wiley, 1994
15. Andrew P. Sage, William B. Rouse. Economic Systems Analysis and Assessment: Intensive Systems, Organizations, and Enterprises.- USA: Wiley, 2011.
16. Martin Weale, Andrew Blake, Nicos Christodoulakis, James E Made, David Vines. Macroeconomic Policy.- UK: Taylor and Francis, 2015.
17. Dimitrios Asteriou, Stephen G. Hall. Applied econometrics (second edition).- USA: Palgrave MacMillian, 2011.
18. Frederick Mishkin. The economics of money, banking and financial markets.- USA: Prentice Hall, 2015.

IV. Электрон таълим ресурслари

1. www.gov.uz – Ўзбекистон Республикаси давлат хокиммати портали.
2. www.edu.uz.-Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрга маҳсус таълим вазирияги:
3. www.press-service.uz – Ўзбекистон Республикаси Президентининг Матбуот хизмати расмий сайти.
4. www.mfer.uz – Ўзбекистон Республикаси Ташки иктисолидий алоқалар, инвестиция ва савдо Вазирлигининг расмий сайти.
5. www.uza.uz – Ўзбекистон миллий ахборот агентлиги расмий сайти.
6. www.cer.uz – Иктисолидий тадқикотлар Марказининг расмий сайти.
7. www.uzreport.com – бизнес ахборотлари портали.
8. www.InternetNews.com – янгилликлар сервери.

